

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN

mardi

31-05-2005

Après-midi

dinsdag

31-05-2005

Namiddag

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	<i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht</i>
<i>Vlaams Belang</i>	<i>Vlaams Belang</i>
<i>VLD</i>	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Parlementair stuk van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>
	<i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>		<i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>	<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>
<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>	<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>
<i>MOT</i>	<i>motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>	<i>MOT</i>	<i>moties tot besluit van interpellaties (beige gekleurd papier)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

SOMMAIRE

Question de Mme Greta D'hondt au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "l'avis du Comité consultatif pour le secteur des pensions en ce qui concerne l'instauration d'un mécanisme structurel d'adaptation au bien-être pour les plafonds et les seuils de revenus et pour les allocations sociales" (n° 7084) 1

Orateurs: **Greta D'hondt, Bruno Tobback**, ministre de l'Environnement et ministre des Pensions

Question de M. Benoît Drèze à la secrétaire d'Etat au Développement durable et à l'Economie sociale, adjointe au ministre du Budget et des Entreprises publiques sur "l'évaluation de l'accord de coopération 2000-2004" (n° 6851) 8

Orateurs: **Benoît Drèze, Els Van Weert**, secrétaire d'Etat au Développement durable et à l'Economie sociale

INHOUD

Vraag van mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "het advies van het Raadgevend Comité voor de pensioensector betreffende de invoering van een structureel welvaartsaanpassingsmechanisme voor de inkomensplafonds en -drempels en voor de sociale uitkeringen" (nr. 7084) 1

Sprekers: **Greta D'hondt, Bruno Tobback**, minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen

Vraag van de heer Benoît Drèze aan de staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie, toegevoegd aan de minister van Begroting en Overheidsbedrijven over "de evaluatie van het samenwerkingsakkoord 2000-2004" (nr. 6851) 8

Sprekers: **Benoît Drèze, Els Van Weert**, staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale economie

COMMISSION DES AFFAIRES
SOCIALES

du

MARDI 31 MAI 2005

Après-midi

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE
ZAKEN

van

DINSDAG 31 MEI 2005

Namiddag

De vergadering wordt geopend om 14.05 uur door de heer Hans Bonte, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.05 heures par M. Hans Bonte, président.

01 **Vraag van mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "het advies van het Raadgevend Comité voor de pensioensector betreffende de invoering van een structureel welvaartsaanpassingsmechanisme voor de inkomensplafonds en -drempels en voor de sociale uitkeringen" (nr. 7084)**

01 **Question de Mme Greta D'hondt au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "l'avis du Comité consultatif pour le secteur des pensions en ce qui concerne l'instauration d'un mécanisme structurel d'adaptation au bien-être pour les plafonds et les seuils de revenus et pour les allocations sociales" (n° 7084)**

01.01 **Greta D'hondt** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u weet dat de hoogte en de regelmatige aanpassing van het wettelijk pensioenstelsel, de eerste pijler, een van de zaken is die mij zeer sterk bekommeren. Voor mijn vraag heb ik me vooral gebaseerd op het advies van het Raadgevend Comité voor de pensioensector van 28 april. Toen ik dit advies doornam werden we geconfronteerd met de resultaten van Eurostat. Vandaar dat mijn vraag dubbel is.

Mijnheer de minister, ik vat zeer schematisch het advies van het Raadgevend Comité voor de pensioensector samen in een aantal punten waarover ik graag het standpunt van de regering zou kennen.

Voor iedereen die met de problematiek begaan is, lijkt het misschien open deuren intrappen.

Ten eerste, het raadgevend Comité voor de pensioensector pleit voor een jaarlijkse aanpassing van de pensioenen zowel van werknemers als zelfstandigen door dit in de wet in te schrijven. We hebben dat in het verleden reeds geprobeerd. Tot op heden evenwel zonder resultaten.

Ten tweede, vindt het comité het noodzakelijk de pensioenen te verhogen om de opgelopen achterstand in te halen.

Ten derde, de instandhouding en verbetering van het wettelijk pensioen zal heel wat bijkomende middelen vergen. Om aan de nodige financiële middelen te geraken, pleit het comité voor een meer krachtdadige bestrijding van fiscale en sociale fraude. Van open deuren intrappen gesproken!

01.01 **Greta D'hondt** (CD&V): Je souhaiterais connaître l'attitude du ministre à l'égard des thèses du comité consultatif pour le secteur des pensions. Ce comité recommande notamment d'inscrire dans la loi le principe d'une adaptation annuelle des pensions, juge une augmentation des pensions nécessaire et plaide en faveur de moyens financiers supplémentaires, par exemple par le biais d'un impôt sur le patrimoine ou de nouvelles sources de financement. Il préconise également une adaptation annuelle des pensions au bien-être.

Pour le comité, une adaptation rapide des pensions est nécessaire pour éviter qu'une grande partie des retraités ne soit reléguée en deçà du seuil de pauvreté. A cet égard, les chiffres d'Eurostat sont préoccupants: pas moins de 21 pour cent des retraités belges vivent dans une situation de pauvreté. La moyenne

Ten vierde, volgens het comité moet een invoering van een vermogensbelasting ter financiering van de meeruitgave voor de pensioenen, kunnen worden overwogen.

Zij stellen dat nieuwe bronnen van alternatieve financiering de globale opbrengst van de sociale zekerheid aanzienlijk zouden doen toenemen en dat bij zo'n alternatieve financiering onder meer de solidariteitsbijdrage vervangen zou kunnen worden door of geïncorporeerd zou kunnen worden in de nieuwe alternatieve financiering.

Zij pleiten voor een jaarlijkse welvaartsaanpassing van de pensioenen, zoals zij al eerder aanbevolen hadden in een advies van mei 2003. Zij betreuren dat de laatste jaren de welvaartsaanpassing voor een steeds kleinere groep gepensioneerden gebeurt, zodat de vervangingsratio van de pensioenen alsmaar kleiner wordt. Wat een aantal zaken betreft die vanaf 2007 zouden moeten kunnen, stellen zij dat er voorzien is in de organisatie van een tweejaarlijkse overlegronde, maar dat er niet voorzien is in de effectieve uitvoering van de conclusies van de overlegronde. Zij vinden ook dat het raadgevend ouderenorgaan aanwezig moet zijn, wanneer er effectief onderhandeld wordt over de aanpassing van de pensioenen aan de welvaart.

Tot slot, dit maakt de overgang naar het tweede deel van mijn vraag, herhaalt het comité zijn stelling dat indien er niet snel een serieuze en automatische aanpassing van alle pensioenen wordt ingevoerd, ik citeer letterlijk: "het percentage personen ouder dan 65 jaar dat onder de armoedegrens leeft in de toekomst enkel maar zal toenemen. De tweede pensioenpijler zal dit probleem niet oplossen."

Dat brengt mij tot het Eurostat-onderzoek dat recent gepubliceerd is en waarbij – mijnheer de minister, het is geen oppositietaal die ik nu verkondig – men toch een beetje naar adem hapt wanneer men het leest. Statistieken moet men weliswaar relativeren maar er zit altijd een niet onbelangrijke bron van waarheid in.

In dat onderzoek stelt men dat 21% van de Belgische gepensioneerden in armoede leeft. Nu kan men natuurlijk proberen dat te relativeren en te zeggen: wat is armoede, wat wordt er meegeteld, enzovoort, maar ik ga ervan uit dat Eurostat minstens dezelfde parameters gebruikt voor alle landen van Europa. Dan blijkt toch uit dat onderzoek dat wij een hoger percentage gepensioneerden hebben dat onder de armoedegrens leeft dan het gemiddelde in Europa. Het gemiddelde van de 15 oude lidstaten van Europa is: slechts 17% van de gepensioneerden onder de armoedegrens; wij zitten op 21%. Zelfs al zou dat percentage in de realiteit lager zijn dan 21% omdat bij zo'n onderzoek misschien niet alle vormen van inkomen of bezit meegeteld worden – ik weet dat niet heel juist – blijft de vaststelling dat dit waarschijnlijk in alle landen hetzelfde gebeurt is en dat wij toch 4% slechter scoren dan het gemiddelde van de 15 oude EU-lidstaten.

Vandaar mijn vraag aan u, mijnheer de minister. Niet alleen naar aanleiding van dat advies van het Raadgevend Comité voor de pensioensector, maar ook naar aanleiding van vorige vragen en naar aanleiding van de algemene bekommernis terzake, mijnheer de

pour l'Europe des Quinze s'élève à 17 pour cent.

Eu égard à ces chiffres, le ministre compte-t-il prendre des mesures supplémentaires?

minister: wat is uw reactie daarop? Zal er nu nog een tandje bij gestoken worden om er toch iets aan te doen?

Men kan toch niet naast de cijfers kijken waaruit blijkt dat wij minder goed scoren, wat de koopkracht van de gepensioneerden betreft, dan het gemiddelde in het oude Europa.

01.02 Minister **Bruno Tobbacq**: U hebt, aangezien u gemakkelijkschalve gewoon verwijst naar het hele advies van het raadgevend comité, een zeer uitgebreide vraag waarop ik een zeer, zeer uitgebreid antwoord zou moeten geven, mevrouw D'hondt. Om het een beetje schematisch te houden, ik heb al geantwoord op vragen over het advies van het raadgevend comité. Voor alle duidelijkheid, ik wil dat bijzonder ernstig nemen. Toch maak ik er de algemene opmerking bij dat het Raadgevend Comité voor de pensioenen, wanneer het adviezen maakt over de organisatie van ons belastingstelsysteem met onder meer de eventuele invoering van een vermogensbelasting – om het zacht uit te drukken – toch een beetje buiten zijn rechtstreekse domein gaat. Nochtans wil ik het altijd wel ernstig nemen.

De voornaamste teneur van het advies gaat over de welvaartsaanpassingen van de pensioenen en in de eerste plaats het behoud van de eerste pijler om de absolute garantie op een fatsoenlijk inkomen voor ouderen te kunnen blijven waarmaken. Het uitgangspunt dat een pensioen geen brutale breuk mag veroorzaken in de levensstandaard en de gepensioneerde moet toelaten om aan zijn reële noden tegemoet te komen, deel ik ten volle. We proberen dat dan ook meer dan ooit waar te maken. Uit alle onderzoeken blijkt trouwens dat zowat 95% van alle inkomen van gepensioneerden in ons land gebaseerd blijft op het wettelijk pensioen. Dat is op zichzelf een goede zaak.

Dat de welvaartsvastheid of het optrekken van het niveau van het pensioen in het algemeen een inspanning vraagt, daar ben ik het ook mee eens. Ik denk trouwens dat de regering, ondanks dat we in budgettair redelijk moeilijke situaties verkeren, al een hele reeks initiatieven heeft genomen. Ik denk aan de verschillende optrekkingen van het gewaarborgd minimumpensioen, het stelsysteem van de inkomensgarantie, de optrekking van de IGO, de tweejaarlijkse verhoging van de inkomensplafonds en de welvaartsaanpassingen van 2002.

Ik begrijp niet goed dat het volgens het raadgevend comité op almaar minder gepensioneerden zou slaan, terwijl we ieder jaar, zowel in 2002, 2003 en 2004 als opnieuw in 2005, een verhoging toekennen voor al de pensioenen die acht jaar geleden zijn ingegaan.

Het zou perfect kunnen dat er het ene jaar minder gepensioneerden zijn die in die categorie vallen dan het andere jaar. Dat is echter een zeer objectief gegeven dat niets te maken heeft met het feit dat wij het zouden willen beperken tot een almaar kleinere groep, integendeel. Voor volgend jaar is zelfs voorzien dat we die verhoging in een keer zullen toekennen aan twee jaargangen van pensioenen, 1998 en 1999. Ik blijf erbij dat we dat zullen realiseren.

Tot nu toe hebben we hoofdzakelijk eenmalige en inderdaad selectieve welvaartsaanpassingen gedaan, prioritair gericht op de

01.02 **Bruno Tobbacq**, ministre: Mme D'hondt se réfère à l'avis complet du comité consultatif sur lequel j'ai déjà exprimé mon point de vue. Le comité va très loin lorsqu'il formule des propositions sur l'organisation de notre système fiscal, mais je prends cet avis bel et bien au sérieux. Les avis concernant les ajustements au bien-être des pensions destinés à garantir un revenu décent sont très importants. Le comité estime à juste titre qu'il ne peut pas y avoir de rupture brutale dans le niveau de vie. Actuellement, 95 pour cent des revenus d'un pensionné proviennent de la pension légale. Il est également compréhensible qu'un effort soit demandé pour augmenter les pensions. Le gouvernement a déjà pris diverses initiatives à cet égard.

Les mesures positives du gouvernement touchent un groupe de personnes de plus en plus important. Les mesures qui ont été prises jusqu'ici étaient surtout uniques et sélectives, mais il sera procédé tous les deux ans à partir de 2007 à une adaptation générale au bien-être. Le gouvernement sera contraint de libérer les budgets requis à cet effet et de se concerter avec les partenaires sociaux. Des fonds ont déjà été libérés pour financer l'augmentation de 2007.

L'étude d'Eurostat démontre à juste titre qu'il faut disposer de bons mécanismes pour garantir la liaison des prestations sociales à l'évolution du bien-être. L'étude ne prétend pas que 21 pour cent des retraités belges vivent dans la pauvreté, mais bien qu'ils se situent en dessous du niveau impliquant un risque accru de

laagste en de oudste pensioenen. Er wordt nu vanaf 2007 voor het eerst voorzien in een echt mechanisme voor welvaartsaanpassing. Zoals u terecht opmerkt, gebeurt dat niet jaarlijks maar tweejaarlijks. We zouden die discussie kunnen voeren, maar het is een keuze die werd gemaakt onder meer om het parallelisme te onderstrepen met het interprofessioneel akkoord. In het belang van het laten volgen van pensioenen en lonen met elkaar lijkt mij een tweejaarlijkse aanpassing – zonder dat dit nu per se een punt van mijn geloof moet zijn, voor zover ik een geloof heb – even valabel als een jaarlijkse. Men moet daarbij geen twee jaar op voorhand zeggen dat het zo of zo zal eindigen, maar de regering moet worden verplicht dit op de tafel te leggen, in een budget te voorzien en de sociale partners daarover overleg te laten plegen in het geheel van het sociaal overleg in dit land. Men kan nu al vooruitlopen op wat het resultaat daarvan zal zijn. Men kan zeggen dat daarvoor geen geld zal zijn. Er zal daarvoor in ieder geval voor de eerste keer, in 2007, geld zijn. Deze regering heeft zich daartoe geëngageerd.

Ik kom tot de studie van Eurostat. Men kan daarop op twee manieren reageren. Ik heb daarop al op een eerste manier gereageerd. Ik heb duidelijk onderstreept dat er in een samenleving waar mensen alsmäär ouder worden en alsmäär langer van hun pensioen genieten nood is aan goede degelijke mechanismen van welvaartsvastheid. Daarover zijn we het met elkaar eens en we proberen dat te doen binnen de budgettaire mogelijkheden. Dat zal altijd zo zijn voor pensioenen.

Ten tweede, net zoals u geen oppositetaal wil spreken, wil ik deze studie niet onderuit halen. Ik wil echter toch een aantal duidelijke kanttekeningen erbij plaatsen om te vermijden dat men hier verhalen gaat vertellen die niet kloppen.

Ten eerste, het resultaat van die studie is niet dat 21% van de gepensioneerden in armoede leeft, maar dat 21% van de gepensioneerden valt onder de lijn waaronder men bij Eurostat ervan uitgaat dat er een verhoogd risico op armoede is.

Dat betekent nog lang niet in de praktijk armoede, voor alle duidelijkheid, al moge dit een nuance zijn die sommigen te boven gaat.

Bovendien is de lijn die getrokken wordt door Eurostat deze van 60% van het mediane inkomen om te bepalen wie wordt geconfronteerd met een verhoogd risico op armoede. Als we die lijn trekken op een even goed conventioneel gerespecteerde 50% van het mediane inkomen, stellen we vast dat het aantal gepensioneerden dat met een verhoogd risico geconfronteerd wordt, al meer dan gehalveerd wordt. Dit betekent in de praktijk dat heel wat gepensioneerden in België die in de 21% zitten, eigenlijk zeer kort bij de grens of rond de grens cirkelen. We hebben de moeite gedaan om dat te vergelijken met een aantal andere landen, waar dat minder zo blijkt te zijn. We hebben dus een heel grote groep van gepensioneerden die met hun pensioen ergens rond die 60% van het mediane inkomen zitten.

Ten tweede, waarom is het zo dat degenen die nog onder de grens zitten, slechts geconfronteerd worden met een verhoogd risico maar nog niet met echte armoede? Omdat de studie geen rekening houdt met de verschillende pensioenstelsels in België. Men maakt

pauvreté. Ce niveau est fixé par Eurostat à 60% du revenu moyen. S'il était ramené à 50%, ce qui est aussi acceptable, ce groupe serait déjà réduit de moitié.

L'étude ne tient pas compte des différents régimes de pension existant en Belgique. De même, elle ignore le phénomène de la propriété du logement: plus de 72% des retraités possèdent leur propre logement en Belgique, alors que ce chiffre est de 50% environ dans d'autres pays.

Et sur ce point, je veux être clair: dans le cadre du débat sur la fin de carrière, il ne peut être question de réaliser des économies au détriment des pensions.

bijvoorbeeld geen onderscheid tussen ambtenarenpensioenen en zelfstandigenpensioenen, waar we allemaal weten dat zelfstandigenpensioenen in België om allerlei goede en minder goede redenen een heel stuk lager liggen dan werknemers- en ambtenarenpensioenen, zonder dat dit per se betekent dat gepensioneerde zelfstandigen per definitie in armoede leven.

Ten derde, – misschien het belangrijkste – als u wilt kijken naar de objectieve gegevens. De studie houdt op geen enkele manier rekening met het feit dat in de meeste andere buurlanden, zeker in het oude Europa, het woningbezit zowel onder actieven als onder gepensioneerden in veel gevallen maar rond 50% ligt. We weten allemaal dat dit in België gemiddeld 72% is en bij ouderen en gepensioneerden gemiddeld nog hoger ligt, wat logischerwijze ook klopt. We mogen ervan uitgaan dat tussen 70% en 80% van de gepensioneerden in België weliswaar een inkomen heeft dat relatief laag ligt, maar daarnaast wel een eigen woning heeft. Het is ook niet mijn uitvinding, maar ik denk ooit de slogan van een christelijke partij, dat een van de beste pensioenen het hebben van een eigen woning is. We kunnen niet tegelijk het ene zeggen en aan de andere kant in een aantal studies het compleet verwaarlozen en ter zijde schuiven als argument.

Maar, nog eens, ik ben er mij ten volle van bewust dat er voor een grote categorie van gepensioneerden een financieel risico bestaat, zeker wanneer men langer met pensioen zal zijn. Ik heb dan ook onmiddellijk gereageerd door duidelijk te maken – ik zal dat blijven doen – dat in het kader van bijvoorbeeld het eindeloopbaan debat een eventuele besparing, bezuiniging of snoeien in de pensioenen totaal niet aan de orde kan zijn als men sociaal en rechtvaardig wil blijven. We zullen eerder moeten praten over uitbreiding van de welvaartsaanpassingen die er vandaag al zijn. Bovendien zijn we daar al mee bezig.

01.03 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is natuurlijk niet het raadgevend comité dat beslist of er al dan niet, en in welke mate, een alternatieve financiering komt van de vermogenbelasting. Ik vind het wel een verdienste, als ik dat zo mag zeggen, dat het raadgevend comité niet alleen pleit voor een aanpassing van de pensioenen zonder zich te bekommeren over de vraag waar het geld vandaan zal komen. Of de middelen die het raadgevend comité voorstelt de meest geëigende zijn, is nog een andere discussie. Ik vind het minstens al een verdienste dat het comité niet alleen nagaat hoe het meer kan krijgen maar ook mee op zoek probeert te gaan naar bronnen van inkomsten. Of het comité op de goede weg is, is nog een andere discussie.

01.03 Greta D'hondt (CD&V): Il faut certainement saluer les efforts fournis par le comité consultatif pour rechercher d'éventuelles ressources.

U stelt dat uit onderzoek blijkt dat 95% van alle inkomens van de bejaarden pensioeninkomsten zijn. Dat versterkt volgens mij de noodzaak om dat inkomen goed te behoeden. Mocht u zeggen dat slechts 60% van het inkomen van de gepensioneerden uit een pensioeninkomen bestaat, dan zou de noodzaak om het pensioen op regelmatige momenten aan te passen, minder urgent zijn dan wanneer het 95% van het inkomen bedraagt.

01.04 Minister Bruno Tobback: Afhankelijk van waaruit die overige 40% bestaat.

01.05 Greta D'hondt (CD&V): Uiteraard, maar vermits het over gepensioneerden gaat, zou dat overige percentage bestaan uit veel bezit.

Dat cijfer is zeker geen element om te zeggen dat we minder waakzaam en bekommerd zouden moeten zijn over de aanpassing van de pensioenen.

U zegt dat er reeds veel gebeurd is. Dat debat wil ik vandaag evenwel niet aangaan. U kent de nuances die ik daarin regelmatig aanbreng, zonder te zeggen dat er niets is gebeurd. Dat is immers nooit mijn betoog. Wel onderschrijf ik al lang wat het raadgevend comité voorhoudt, te weten dat we die aanpassingen wettelijk moeten verankeren. We moeten dus niet meer bij mondjesmaat werken op het moment dat de begroting het toelaat. We zullen er altijd moeten voor zorgen dat er geld is, maar als er ook een wettelijke verplichting is, dan moet de overheid, welke dan ook, naar geld zoeken.

Als je daartoe niet de wettelijke verplichting hebt, kan je wachten tot de stukjes van de puzzel in mekaar vallen en kijken of er nog een stukje over is. Pas dan moet je beslissen aan wie je dat stukje gaat geven. Ik vind dat we dit inderdaad in de wet moeten verankeren.

Wat Eurostat betreft, mijnheer de minister. Ik weet dat statistieken een heel rare zaak zijn. U zegt dat men het onderscheid moet maken tussen armoede en het risico lopen om onder de armoedegrens terecht te komen. Het gaat erover dat veel pensioenen, die een vervangingsinkomen zijn, na zoveel jaren werken en bijdragen betalen voor een niet onbelangrijk aantal mensen rond de armoedegrens draaien. Een groeiende groep mensen bevindt zich op de slappe koord van de armoede.

01.06 Minister Bruno Tobback: Als ik u mag onderbreken, mevrouw D'hondt. Ik wil hierover graag discussiëren. Ik wil graag aan u toegeven dat pensioenen moeten garanderen dat mensen niet in de armoede terechtkomen. Zeggen dat men op basis van de cijfers van Eurostat kan concluderen dat er een hele reeks gepensioneerden in België op de slappe koord van de armoede danst is nonsens en dat heb ik u proberen aan te tonen.

Met een inkomen dat 60% bedraagt van het mediane inkomen van een land, met het bezit van een eigen huis en met bovendien eigen spaarmiddelen, die in België vaak geconcentreerd zitten bij de ouderen, balanceert men niet op de slappe koord van de armoede. Als u het op die manier interpreteert, mevrouw D'hondt, doet u bovendien nog eens onrecht aan de terechte bekommernis van een groep die in echte financiële problemen zit met zeer lage pensioenen, een gedeeltelijk pensioen, een overlevingspensioen of zelfs zonder pensioen. We proberen voor die groep de inkomensgarantie en de minimumpensioenen op te trekken. Zeggen dat mensen met een gemiddeld pensioen, met een eigen huis en eigen spaarmiddelen balanceren op de slappe koord van de armoede, dat is met alle respect niet serieus.

01.07 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de minister, ik heb die cijfers niet uitgevonden.

01.08 Minister Bruno Tobback: Maar ik heb er u de verduidelijkingen

01.05 Greta D'hondt (CD&V): Ce que je veux surtout mettre en avant, c'est la nécessité d'un ancrage légal de la liaison annuelle à la prospérité. Ce n'est qu'à cette condition que nous aurons la garantie que les moyens nécessaires à cette liaison seront dégagés. Les chiffres d'Eurostat sont éloquentes: un nombre sans cesse croissant de pensionnés sont proches du seuil de pauvreté.

01.06 Bruno Tobback, ministre: La raison d'être de la pension, c'est d'éviter aux pensionnés de connaître la pauvreté. Cependant, sur la base des données d'Eurostat, on ne peut pas affirmer qu'une grande partie des pensionnés belges risque de connaître bientôt la pauvreté. En plus, cette affirmation infondée est une insulte pour les pensionnés qui sont réellement aux prises avec des problèmes financiers. Quiconque a une pension, de l'épargne et un logement dont il est propriétaire ne se trouve pas au bord de la pauvreté.

bij gegeven. Ik wil graag discussiëren over armoede bij gepensioneerden – dat is een ernstig probleem, mevrouw D'hondt – maar dan wel op een ernstige manier.

01.09 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de minister, ik zeg alleen dat uit de cijfers blijkt dat wij met die 21% slechter scoren dan het gemiddelde van Europa. Uw antwoord daarop is dat de bejaarden in België meestal een eigen huis hebben wat de pil verzacht.

Dat weet ik ook en ik heb dat ook bij herhaling toegegeven. Dat mensen tijdens de actieve loopbaan door onder andere erfenis een eigendom verworven hebben, doet natuurlijk niets af aan onze plicht om ervoor te zorgen dat zij na een volledige loopbaan een gedegen en evoluerend pensioen ontvangen. Het mag niet van het spaargedrag of het toeval van een erfenis tijdens het actieve leven afhangen. Dat zorgt ervoor dat we niet hoeven af te rekenen met problemen.

01.10 Minister Bruno Tobback: Mevrouw D'hondt, ik wil u er even op wijzen dat ook het verwerven van het eigen huis in België gedurende heel de carrière rijkelijk gesubsidieerd wordt door belastingaftrek, toelagen en dergelijke meer.

Als men een welvaartstaat wil beoordelen, moet men niet één stukje daarvan nemen, maar moet men het pakket bekijken en oordelen of de welvaartstaat tegemoetkomt aan zijn taken en doelstellingen. Voor de overgrote meerderheid van de gepensioneerden doet hij dat wel.

01.11 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de minister, mijn punt gaat niet over het algemene beleid. Ik ben steeds bereid om daarover open te discussiëren. Het gaat over een onderdeel van onze sociale zekerheid, dat een redelijke vervangingsratio moet betekenen ten opzichte van het gederfde inkomen. Zo niet zit men immers niet meer in een sociaalverzekeringsstelsel, maar in een minimumbijstandstelsel. Ons pensioenstelsel is dat gelukkig nog steeds niet. Het mag daar ook niet naar evolueren.

Wij hebben vroeger reeds gediscussieerd over de vervangingsratio. U bent het wellicht met mij eens dat wij daar negatief ter plaatse trappelen. Dat wil zeggen dat de vervangingsratio van ons pensioen voor werknemers niet goed loopt. Dat is hetgeen ik heb willen aantonen. Armoede of niet, er is ergens een grens waar men best niet onder gaat. Wij hebben een negatieve status-quo. Eigenlijk moeten wij naar boven. Mijn pleidooi is niet om ons blind te staren op de fetisj van de statistieken, maar om, als er politiek keuzes gemaakt moeten worden, die euro, die maar een keer kan worden uitgegeven, minder aan bepaalde maatregelen te besteden, maar wel aan de terugbetaling van het bedrag dat personen die 40 jaar gewerkt hebben, verwachten en mogen verwachten van de overheid.

Ik verwacht niet dat u mirakelen doet. Dat is niet van onze tijd. Ik verwacht wel dat u heel bewuste keuzes maakt wanneer de schaarse euro moet uitgegeven worden. Ik wil daarmee zeggen dat die voor mij niet in de eerste plaats naar de belastingverlaging moet gaan, maar wel naar de mensen die hun hele leven actief gewerkt hebben en mogen verwachten dat zij een pensioen krijgen. Dat moet ook gelden – ik denk dat ik daarvoor bij u geen pleidooi hoeft te houden – voor degenen die door de cumul van alle mogelijke risico's of tegenslagen

01.09 Greta D'hondt (CD&V): Le fait que de nombreuses personnes âgées aient un logement qui leur appartient ne nous dispense pas de l'obligation de prévoir des pensions décentes.

01.10 Bruno Tobback, ministre: Les propriétaires d'une habitation ont, au cours de leur vie active, été largement subsidiés par le biais des déductions fiscales. Le système satisfait aux besoins.

01.11 Greta D'hondt (CD&V): Je tiens à attirer l'attention sur l'évolution défavorable du taux de remplacement des pensions des travailleurs salariés. Aussi rares soient les moyens, ils doivent à mon sens être affectés aux pensions plutôt qu'à une réduction des impôts. Les contribuables qui ne sont pas propriétaires doivent également pouvoir joindre les deux bouts avec leur pension.

in hun leven dat eigen huis, dat zo dierbaar is voor de Vlamingen, nooit verworven hebben en nooit hebben kunnen verwerven. Zij moeten het ook rooien met hun pensioen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*La discussion des questions et interpellations est suspendue de 14.28 heures à 14.57 heures.
De bespreking van de vragen en interpellaties wordt geschorst van 14.28 uur tot 14.57 uur.*

02 Question de M. Benoît Drèze à la secrétaire d'Etat au Développement durable et à l'Economie sociale, adjointe au ministre du Budget et des Entreprises publiques sur "l'évaluation de l'accord de coopération 2000-2004" (n° 6851)

02 Vraag van de heer Benoît Drèze aan de staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie, toegevoegd aan de minister van Begroting en Overheidsbedrijven over "de evaluatie van het samenwerkingsakkoord 2000-2004" (nr. 6851)

02.01 Benoît Drèze (cdH): Monsieur le président, permettez-moi tout d'abord, même s'il s'agit de la décision de cette commission, de regretter qu'on ne procède pas à cette évaluation dans un débat commun à l'ensemble des membres comme cela avait été prévu lors de l'établissement d'un premier calendrier des travaux et qu'on doive se résoudre à un échange bilatéral à l'occasion d'une question orale. Par ailleurs, je constate dans une dépêche Belga d'hier que le gouvernement communique déjà sur le nouvel accord de coopération 2005-2006. Même si cela ne se trouve pas dans ma question de départ, je me permettrai d'y revenir à la fin de la question si vous le voulez bien.

Avant d'envisager les quatre années à venir, il est fondamental de réaliser une évaluation des années précédentes, en particulier de l'accord de coopération 2000-2004, le gouvernement s'étant notamment donné deux objectifs en matière d'emploi. Sous Verhofstadt I, le ministre Vande Lanotte s'était engagé à doubler le nombre d'emplois dans l'économie sociale d'insertion. Selon moi, il n'y a pas eu d'évaluation à la Chambre concernant cet objectif du gouvernement précédent. Ensuite, sous ce gouvernement-ci, à l'occasion de la Conférence nationale pour l'emploi d'octobre 2003, il a été décidé d'augmenter de 12.000 unités l'emploi dans l'économie sociale.

Dans le communiqué de presse Belga daté d'hier et répercuté par certains journaux ce matin, je relève qu'on parle de 10.000 emplois nouveaux entre aujourd'hui et 2008, qu'on évoque le fait que sur les 12.000 emplois prévus par la Conférence nationale pour l'emploi, 3.200 auraient déjà été créés. On évoque également pour l'avenir une répartition entre les trois Régions du pays: la Flandre, la Wallonie et Bruxelles. Pour la Flandre, on indique un objectif de 6.500 emplois nouveaux mais pour la Wallonie et pour Bruxelles, le communiqué ne fait état d'aucun chiffre. Or, pour arriver à 10.000, il faut bien qu'il y en ait. Vous serait-il possible de me donner au pied levé des renseignements concernant la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale pour l'accord de coopération 2005-2008?

02.02 Els Van Weert, secrétaire d'Etat: Monsieur le président, nous aurons un débat au moment où le projet de loi sur le nouvel accord de coopération sera sur la table de la commission. Une évaluation est également prévue.

02.01 Benoît Drèze (cdH): Ik betreur dat in tegenstelling tot wat was overeengekomen, onze commissie het samenwerkingsakkoord 2002-2004 niet evalueert. Onder de regering Verhofstadt-I had de heer Vande Lanotte een verdubbeling van het aantal jobs in de sociale inschakelingseconomie in het vooruitzicht gesteld en de huidige regering heeft beslist om 12.000 nieuwe banen in de sociale economie te scheppen, waarvan er 3.200 reeds zouden zijn gerealiseerd. Nu spreekt men over de creatie van 10.000 nieuwe jobs tegen 2008, waarvan 6.500 in Vlaanderen. Maar hoeveel jobs komen er in de twee andere Gewesten bij?

02.02 Staatssecretaris Els Van Weert: Wij zullen een debat houden zodra het wetsontwerp inzake het nieuwe

Pour répondre à votre question, le précédent accord de coopération relatif à l'économie sociale de 1999-2004 conclu entre l'Etat fédéral, la Région flamande, la Région de Bruxelles-Capitale, la Région wallonne et la Communauté germanophone imposait aux parties signataires un certain nombre d'engagements communs.

En ce qui concerne l'emploi, l'article 2 § 3 du chapitre 2 "Engagements communs" précise: "En exécution de cet accord de coopération, les parties contractantes s'engagent à doubler le nombre d'emplois pendant cette législature dans des initiatives d'économie sociale reconnues par les autorités respectives sur la base des indicateurs développés par le comité de concertation visé à l'article 5 du présent accord."

Le niveau d'emploi direct global dans le secteur de l'économie sociale déterminé par l'emploi créé par les Régions et par l'emploi direct fédéral s'élevait à 3.851 postes de travail en 1999, soit la première année de l'accord. En 2004, ce chiffre était déjà passé à 11.228 emplois, soit une augmentation totale de 192%. Si on considère l'emploi social dans sa globalité (emploi direct dans le secteur de l'économie sociale et emploi social indirect), nous constatons que le nombre d'emplois est passé de 9.041 à 18.302, soit une augmentation de 102%. Par emploi social direct, nous entendons l'emploi par le biais de l'activation du revenu d'intégration, hormis SINE, de l'article 60 § 7, sans la subvention majorée de l'Etat, et l'article 61. Les deux articles relèvent de la loi organique du 8 juillet 1976 des centres publics d'aide sociale.

Lors de la Conférence sur l'emploi d'octobre 2003, la création de 12.000 emplois supplémentaires avait été préconisée dans le secteur de l'économie sociale au cours de la législature. Il s'agissait en l'occurrence d'un engagement commun du pouvoir fédéral et des Régions ainsi que de la Communauté germanophone.

Les chiffres du précédent accord de coopération nous apprennent d'ores et déjà qu'outre le doublement réalisé dès 2003, l'année suivante a vu la création de 3.000 emplois supplémentaires, soit déjà un quart de l'objectif fixé. La coopération porte donc ses fruits.

Le nouvel accord de coopération, relatif à l'économie sociale, qui a déjà été approuvé par le Conseil des ministres et qui sera ou dont une partie a déjà été signée par toutes les parties concernées, reconferme explicitement les engagements et le chiffre de 12.000 emplois supplémentaires préconisé lors de la Conférence sur l'emploi d'octobre 2003.

Le nouvel accord de coopération ainsi que le fait que les mesures déjà prises atteignent désormais leur vitesse de croisière feront en sorte que l'objectif de 12.000 emplois supplémentaires sera réalisé d'ici la fin de la législature.

A cet égard, je pense notamment aux éléments suivants. Premièrement, l'approfondissement de la mesure SINE permet, à court terme, de tripler le nombre de travailleurs SINE de l'époque qui passe de 1.000 à 3.000. Deuxièmement, cette année, le contingent de 2.000 emplois dans le cadre de l'article 60 § 7- subvention majorée de l'Etat - a été pour la première fois intégralement réalisé.

samenwerkingsakkoord wordt ingediend. Er is ook in een beoordeling voorzien.

Het vorige samenwerkingsakkoord inzake de sociale economie, dat van 1999 tot 2004 liep, legde de betrokken partijen een aantal gezamenlijke verbintenissen op. Zo kwamen zij overeen om het aantal banen in initiatieven op het stuk van de sociale economie die door de respectieve overheden op grond van de door het overlegcomité ontwikkelde indicatoren werden erkend, tijdens de zittingsperiode te verdubbelen.

De rechtstreekse tewerkstelling die door de federale overheid en de Gewesten in de sector van de sociale economie is gecreëerd, steeg van 3.851 arbeidsplaatsen in 1999 naar 11.228 in 2004. Dat is een toename van 192 procent. De sociale tewerkstelling in het algemeen kende een stijging van 102 procent, van 9.041 naar 18.302 arbeidsplaatsen. Onder rechtstreekse sociale tewerkstelling verstaan we de tewerkstelling door middel van de activering van het leefloon, met uitzondering van de SINE-maatregel, van artikel 60 § 7, zonder de verhoogde staatstoelage, en van artikel 61.

De samenwerking werpt vrucht af: boven op de verdubbeling in 2003 werden er het daaropvolgende jaar 3.000 extra banen gecreëerd. Daarmee is het vooropgestelde doel al voor 25% bereikt.

Met het nieuwe samenwerkingsakkoord betreffende de sociale economie wordt het op de Werkgelegenheidsconferentie van oktober 2003 vooropgestelde cijfer van 12.000 extra banen bevestigd. Die doelstelling zal nog voor het einde van de zittingsperiode gehaald worden. Dankzij het verdiepen van de SINE-maatregel zal het aantal SINE-werknemers op korte termijn opgetrokken kunnen worden van 1.000 tot

Troisièmement, dans le nouvel accord de coopération, l'ancrage structurel des services de proximité et les coopératives d'activités ont été repris en tant qu'engagement. En outre, un budget supplémentaire de deux millions d'euros a été prévu cette année dans le cadre de l'accord de coopération afin de renforcer les services de proximité.

Finalement, le Fonds de recyclage atteint son régime de croisière faisant en sorte que de plus en plus de moyens sont investis dans l'économie sociale, ce qui augmente de manière indirecte l'emploi au sein du secteur. Le scénario de croissance préconisé est aujourd'hui respecté.

3.000. En dit jaar werd het contingent van 2.000 banen in het kader van artikel 60, § 7 (verhoogde overheidssubsidie) voor het eerst volledig gehaald.

Dit jaar werd een extra budget van twee miljoen euro uitgetrokken voor de versterking van de buurtdiensten. Het Kringloofonds komt stilaan op toeren. Het vooropgestelde groeicijfer wordt gehaald.

02.03 Benoît Drèze (cdH): Madame la ministre, je vous remercie pour ces renseignements précis. Pourriez-vous me dire si les 3.000 emplois créés depuis la conférence d'octobre 2003 viennent en plus de votre premier point sur la période 1999-2004 ou si une partie y est incluse?

02.03 Benoît Drèze (cdH): Worden de sinds oktober 2003 gecreëerde 3.000 banen gedeeltelijk meegeteld voor de periode 1999-2004?

02.04 Els Van Weert, secrétaire d'Etat: Une partie y est incluse.

02.04 Staatssecretaris Els Van Weert: Ja.

02.05 Benoît Drèze (cdH): Madame la ministre, puis-je vous demander de me communiquer, soit par un courrier ultérieur, soit au moment de l'évaluation que vous avez évoquée tout à l'heure dans le cadre du nouvel accord de coopération, la ventilation des chiffres, pour la période 1999-2004, par région et par type d'entreprise (ateliers protégés, entreprises d'insertion, etc.)? Dans certains secteurs, la situation n'est pas claire. Il y a parfois des compensations.

02.05 Benoît Drèze (cdH): Kan u die cijfers voor de periode 1999-2004 uitsplitsen per Gewest en per type van bedrijf?

02.06 Els Van Weert, secrétaire d'Etat: Je vous enverrai les tableaux avec les chiffres précis.

02.06 Staatssecretaris Els Van Weert: Ik zal u de precieze cijfers doen toekomen.

De **voorzitter**: Mevrouw de staatssecretaris, misschien is het nuttig om de cijfers aan het secretariaat te bezorgen, zodat alle leden er zicht op krijgen. Mijnheer Drèze, ik heb begrepen dat bij de bespreking van het wetsontwerp dat het nieuwe samenwerkingsakkoord moet vertalen, ook een evaluatie betrokken kan worden van het vorige samenwerkingsakkoord. Ik meen dat wij dan inderdaad de ideale gelegenheid hebben om op de juiste plaats en in de juiste vorm het juiste debat te voeren. Mevrouw de staatssecretaris, hebt u enig zicht op de timing?

02.07 Staatssecretaris Els Van Weert: Het zal eerstdaags komen. Het is goedgekeurd door de regering en het is teruggekeerd van de Raad van State.

02.07 Els Van Weert, secrétaire d'État: Le projet, qui constitue une traduction du nouvel accord, a été approuvé par le gouvernement et a déjà obtenu l'avis favorable du Conseil d'Etat.

De **voorzitter**: Komt het nog voor het parlementaire reces?

02.08 Staatssecretaris Els Van Weert: Normaal gezien wel, maar de werkzaamheden van het Parlement heb ik niet in de hand.

02.08 Els Van Weert, secrétaire d'État: Le Parlement en sera donc bientôt saisi.

De **voorzitter**: Zodra het Parlement beschikt over een ontwerp komt het, conform de regels van dit huis, direct op de commissieagenda.

Le **président**: Nous l'inscrirons à l'ordre du jour de notre commission dans les meilleurs

délais.

02.09 Staatssecretaris **Els Van Weert**: Het is onderweg.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De bespreking van de vragen en interpellaties eindigt om 15.07 uur.

La discussion des questions et interpellations se termine à 15.07 heures.